

Agenda^{MG} 2014

3. Vrh malega gospodarstva, torek, 17. junij 2014, GZS

SPLOŠNI CILJ Agende^{MG}

Merilo: povečanje dodane vrednosti za 3% letno in števila zaposlenih za 2% letno.

1. PRAVNA DRŽAVA

Transparenten in učinkovit nadzor

1. Transparentnost inšpekcijskih nadzorov. Večjo transparentnost inšpekcijskih pregledov in nadzorov je mogoče doseči po vzoru Litve (objava vsebinskih informacij o pregledih na preprost način na spletu).

Učinek: učinkovita preventivna uskladitev podjetij s predpisi o uniformnem delovanju in odločanju inšpektorjev, manjša potreba po inšpekcijskih nadzorih, manjša administracija in potrata časa podjetnikov.

2. Manj inšpekcijskih služb. Zmanjšanje obremenitve podjetij z inšpekcijskimi nadzori tako, da se zmanjša število inšpekcijskih služb z združevanjem (zdaj jih je kar 24).

Učinek: izboljšanje koordinacije inšpekcijskih služb, poenotenje njihovih pooblastil in postopkov, zmanjšana obremenitev podjetij.

3. Boj proti sivi ekonomiji. Zaježitev sive ekonomije: s kombinacijo pavšalne obdavčitve (zaradi enostavnejših postopkov, kjer je smiselno mogoče) in uvedbo e-davčnih blagajn, načela »Vsak račun šteje« z nagradnim žrebanjem (mesečno po različnih dejavnostih), doslednim izvajanjem zdravorazumske preventive s strani inšpekcijskih služb, povečanjem števila inšpektorjev.

Učinek: pozitivni učinek je posreden, definitivno pa ima velik vpliv na poslovno kulturo in finančno disciplino.

Oceno učinka lahko podajo strokovne ustanove.

Po podatkih GZS, zbranih s pomočjo davčnih strokovnjakov, bi lahko država realno letno s področja sive ekonomije pobrala med 300 milijoni in 500 milijoni evrov več kot doslej.

4. Veriženje podjetij. Odločen pregon lastnikov verižnih podjetij, ki jih ustanovljajo isti lastniki in hkrati za seboj puščajo dolgove. Vključno s tesnejšo povezavo med DURS in NPU, policijo ...

Učinek: velik vpliv na poslovno kulturo in finančno disciplino.

Neposreden učinek na podjetja - partnerje, ki se zaradi takšnega neprimerne poslovanja znajdejo v vlogi »upnika brez možnosti poplačila« in celo pred stečajem.

Kvantitativno oceno učinka lahko podajo strokovne ustanove.

5. Boj proti korupciji. Dosledno izvajanje poostrelega nadzora nad korupcijo pri javnih naročilih s strani organov pregona. Zaradi boja proti korupciji je preventivno ključna in nujna tudi dosledna ločitev vlog javnega naročnika in postopkovnega

izvajalca javnega naročila. Predlagamo ustanovitev Agencije za javno naročanje.

Učinek: velik vpliv na poslovno kulturo in finančno disciplino. Ustanovitev Agencije za javno naročanje ima dvojni učinek: racionalnejše in kakovostnejše javno naročanje in s tem bistveno večjo uspešnost in učinkovitost projektov.

Oceno učinka lahko podajo strokovne ustanove.

Finančna disciplina in prestrukturiranje

6. Arbitraža. Državna zaveza o uporabi arbitraže in obvezne arbitražne klavzule v pogodbah pri javnih naročilih z mikro in malimi podjetji kot alternativni dolgotrajnemu reševanju sporov na sodišču.

Učinek: za 20 odstotkov hitreje reševanje gospodarskih sporov.

7. Pospešitev izvršb. Najpozneje v treh mesecih jih je treba zaključiti. Upnikom je v postopku izvršbe treba omogočiti, da predložijo verodostojne listine, ki pričajo o neutemeljenosti ugovora. V primeru, da sodišče ugotovi verodostojnost takšnih listin, ugovor dolžnika ne zadrži izvršbe.

Učinek: manj izogibanja in zavlačevanja dolžnikov; večji red na področju plačilne discipline; boljša likvidnost upnikov, manj podjetij v stečaju zaradi neplačil s strani dolžnikov.

8. Reprogram davčnega dolga. Omilitev pogojev za obročno odplačevanje ali odlog: 36-50 mesecev z možnostjo odpisa obresti. Pogoji: če podjetnik ni že koristil reprograma za iste davčne obveznosti, če redno poplačuje obveznosti po določenem presečnem datumu, če nima blokiranih računov, če v obdobju nastanka dolga ni izplačeval dividend ali dobička ...

Učinek: sprostitvev likvidnostnega krča v podjetjih, ki so se znašla v težavah zaradi razmer na trgu, ne pa reprograma tistim, ki so v težavah zaradi poslovno spornih dejanj.

9. Strokovna pomoč pri prestrukturiranju (early warning system). Vladni program za pomoč podjetnikom v finančni stiski z oblikovanjem svetovalnic za podjetnike. Namen: v utemeljenih primerih dobijo brezplačno ali ugodno storitev svetovanja na področju finančnih analiz, marketinških strategij, poslovnega načrtovanja, prestrukturiranja, pa tudi možnost, da so pravočasno opozorjeni na težave z insolventnostjo.

Učinek: priprava podjetnikov na ustrezno ukrepanje, preden se znajdejo v stečaju oziroma ko potrebujejo pomoč zaradi hudih poslovnih težav zaradi nenadnih kritičnih razmer na trgu. Manj stečajev, večje možnosti za obstoj podjetij.

2. BOLJŠE POSLOVNO OKOLJE

Dostopnejši finančni viri

10. Finančni »dvojček«. Razširitev tega finančnega produkta s start-up podjetij na drugo malo gospodarstvo: podjetje, ki pridobi ugodna finančna sredstva v obliki kreditov, garancij itn., je poleg finančnih sredstev deležno tudi vsebinskega podpornega programa, ki je prilagojen posameznim ciljnim skupinam, obliki financiranja oziroma fazi razvoja podjetja.

Učinek: podjetja uporabljajo svoja finančna sredstva bolj smotrno in bolj fokusirano na zastavljene cilje, delež uspešnosti finančnih spodbud države ter s tem makroekonomski učinki se povečajo.

11. Mikro kreditne linije. Več podjetjem omogočiti dostop do obratnega kapitala prek shem Slovenskega podjetniškega sklada (SPS). Pri podjetjih še vedno obstaja kreditna vrzel, saj imajo predvsem malo gospodarstvo oz. posamezne skupine podjetij zelo omejen dostop do hitrega financiranja tekočih poslov. Okrepitev mikro kreditnih linij bi omogočila dostop do virov za namene financiranja obratnih sredstev.

Učinek: izboljššan dostop do virov financiranja malega gospodarstva in s tem povečevanje njegove konkurenčnosti ter posledično rasti zaposlovanja tudi v tem segmentu podjetij.

12. Več lastniškega kapitala. Povečanje spodbud lastniških oblik financiranja neposredno s strani državnih institucij, kot je Slovenski podjetniški sklad ali SID banka oz. posredno prek npr. skladov tveganega kapitala.

Učinek: oblikovanje spodbudnega okolja za razvoj trga lastniškega financiranja, povečanje dolgoročnih virov financiranja, razvoj privatno-javnega partnerstva oz. vzpostavitev zaupanja med javnim in zasebnim kapitalom z namenom spodbudite rasti in razvoja podjetij s potencialom hitre in globalne rasti in z visoko dodano vrednostjo na zaposlenega.

13. Poenostavitev postopkov pri SID. Skrajšanje postopkov priprave obrazcev za pridobitev sredstev za MSP pri SID banki.

Učinek: hitrejši dostop do posojil, zlasti iz naslova lani sprejetega svežnja v višini 500 milijonov evrov posojilnega potenciala. Zmanjšanje birokracije.

14. Povečan dostop do posojil. Drugi ukrepi za večjo dostopnost posojilnih finančnih virov pri bankah in drugih posojilnih ustanovah, okrepitev SPS, pospešitev uveljavljanja instrumentov SID za dokapitalizacijo mikro in malih podjetij.

Učinek: pridobitev nujnih finančnih sredstev za razvoj malih in mikro podjetij; pospešeni razvoj in pozitivni učinki tako pri zaposlovanju kot davkih iz dohodka podjetij.

15. Dostopnejši razpisi. Akcijski program Vlade RS za poenostavitev postopkov javnih razpisov za podjetja. Pri reviziji sistema javnega naročanja v EU in v Sloveniji zagotoviti možnosti za vključitev mikro in malih podjetij v javno naročanje – vsaj v določenem deležu.

Učinek: zmanjšanje birokratskih ovir in stroškov, usposobitev večjega števila podjetij za sodelovanje na razpisih; pospešitev razvoja malega gospodarstva.

Ugodnejša davčna in boljša računovodska ureditev

16. Enotna nepremičninska davčna stopnja in nižja obremenitev dela. Enotna, sorazmerno nizka davčna stopnja bodočega davka na nepremičnine za vse davčne zavezance, z možnostjo določenega odklona od te davčne stopnje v različnih občinah (do 50%); nizka davčna stopnja je možna zaradi uveljavitve davka za vse zavezance, tudi za tiste, ki doslej niso plačevali NUSZ. Obenem je treba obvezno popraviti sporne modele vrednotenja in uveljaviti načela polne pritožbe.

Učinek: odprava diskriminacije med plačniki NUSZ po različnih občinah, enostavna možnost pobiranja davka. Učinek pobranega davka bi imel ugoden vpliv na državni proračun, saj bi v tem primeru izplačevali bistveno manj

sredstev za sofinanciranje občin, prihranek pa bi lahko uporabili za znižanje obremenitve dela v prid odpravi zaposlitvenega krča.

17. Dvig praga za DDV. Prenova sistema pavšalne obdavčitve in zmanjšanje birokracije za s.p.-je in mikro podjetja (dvig zgornje dohodkovne meje za vstop v sistem pavšalne obdavčitve in dvig praga za DDV).

Učinek: zmanjšanje administrativnih opravil in vpliv na zmanjšanje sive ekonomije.

18. Posebne spodbude za start-upe. Oprostitev prispevkov za start-up podjetja v prvem letu poslovanja se nadaljuje s postopno uvedbo prispevkov v naslednjih dveh do petih letih (od 100-odstotne oprostitve v prvem do 20-odstotne v petem letu). Pogoji: zaposlovanje novih delavcev in organska rast (brez vpliva različnih reorganizacij).

Učinek: podpora krepitvi novemu valu podjetniškega duha in podpora start-upom v prvih letih najbolj občutljivega vstopa na trg.

19. Takojšnje vračilo DDV v stečajih. V vseh prijavljenih terjatev v stečajni postopek do 31.12.2010 je obračunan in plačan 20% DDV, ki bo v sorazmernem deležu vrnjen stečajnemu upniku po zaključenem stečajnem postopku. Za posameznega upnika naj se stečajni postopek z vrnitvijo DDV zaključi tudi v primeru, ko se le-ta brezpogojno odreče plačilu sorazmernega deleža svojih v stečaj prijavljenih terjatev v korist proračuna Republike Slovenije.

Učinek: takojšnje vračilo denarnih sredstev od vplačanega DDV, državni proračun pa bi prejel sorazmeren delež v stečaj prijavljenih terjatev po zaključenem stečajnem postopku.

20. Davčna razbremenitev potomcev. Ugodna davčna zakonodaja pri prenosu podjetja na potomce.

Učinek: ugodnejši prenos družinskih podjetij na potomce olajša poslovno uspešno kontinuiteto podjetja v družinski lasti. Odprava diskriminatorne davčne politike pri prenosu podjetja v primerjavi s prenosom drugega premoženja na potomce.

21. Nova reforma trga dela. Nujno je ponovno odprtje reforme trga dela. Stroški dela s potrjeno reformo niso bili dovolj znižani. Nujno je znižati stroške dela, in sicer v delu visokih davčnih in prispevnih obremenitev. Nikakor ne smejo stroški dela rasti hitreje od produktivnosti.

Učinek: nižji stroški poslovanja in posledično večja konkurenčnost na trgu, pozitiven vpliv na zaposlovanje in več možnosti za vlaganja v razvoj.

22. Bolj korektno breme bolniške odsotnosti. Če je odsotnost delavca zaradi bolezni, ki gre v breme delodajalca, prekinjena po 30 delovnih dneh, potem pa se čez manj kot 30 dni zaradi istega zdravstvenega razloga nadaljuje, naj gre plačilo tega naslednjega nadomestila za bolniško odsotnost v breme ZZSZ.

Učinek: bolj korektno uveljavljanje nadomestil za bolniško odsotnost in učinkovitejši nadzor nad njimi.

23. Uveljavitev računovodskih standardov. Uveljaviti standard izvajalcev računovodskih storitev z namenom zagotovitve minimalno predpisane izobrazbe, sprotnega izobraževanja in varnosti uporabnikov storitev.

Učinek: ustrezna raven kakovosti storitev in zaščita uporabnikov računovodskih storitev v malem gospodarstvu.

Pametna državna regulacija

24. Kakovostni javni razpisi. Opustitev javnega naročanja zgolj po načelu najnižje cene, ki zavira razvoj in povzroča nekvalitetno izvedbo del, je nujna. Uveljavitev javnega naročanja po načelu nove evropske direktive do konca leta 2014 tudi zaradi učinkovitejšega črpanja kohezijskih sredstev, k čemur nas poziva tudi Evropska komisija.

Učinek: povečanje kakovosti javnega naročanja in podpora kvalitetnejšim in razvojnim rešitvam ponudnikov. Preprečitev dampinških ponudb slabe kakovosti.

25. Modri predpisi. Uvedba sistematičnega upoštevanja in strokovne presoje učinkov na malo gospodarstvo pri sprejemu predpisov, tudi s pomočjo projekta Poslovni SOS (uvedba jeseni 2014). Presoja vplivov predpisov na malo gospodarstvo - teste MSP - je nujno uvesti bistveno hitreje kot predvideva MGRT. Pilotne teste takoj, redno testiranje predpisov najpozneje do 31.10.2014.

Učinek: odprava ne dovolj premišljenih ukrepov in s tem nepotrebnih negativnih učinkov na malo gospodarstvo.

26. Modra deregulacija. Deregulacija poklicev in dejavnosti naj poteka v skladu s primerljivimi mednarodnimi standardi in s ciljem odprave administrativnih ovir, nikakor pa ne stihijsko - tako, da bi ogrožala varnost ali znižala nujne strokovne zahteve v določenih dejavnostih (storitve znanja, računovodski servisi, učitelji vožnje, nepremičninski posredniki ipd.).

Učinek: povečanje konkurenčnosti in hkrati preprečitev ogrožanja varnosti in zmanjšanja kakovosti storitev.

27. Ureditev dejavnosti ponudbe znanja. Zagotovitev zakonske podlage za uvedbo minimalnih standardov stroke in kakovosti za ponudnike storitev znanja (svetovalnih, inženirskih, prevajalskih in podobnih storitev).

Učinek: zagotovitev ustreznih ravni kakovosti storitev in zaščita uporabnikov teh storitev tako v malem gospodarstvu kot v drugih segmentih, vključno z javnimi naročniki.

28. Kratki roki za uradnike. Nujna sta uvedba kratkih in obvezujočih rokov za izdajo utemeljenih mnenj s strani državnih uradnikov in dosledno izvrševanje instituta osebne odgovornosti za uradnike, ki odločajo v zadevi, pri kateri se postopek neupravičeno ne izvede ali zamuja. V upravnih postopkih se uvede pravilo, da se po določenem roku od začetka predloga in poziva stranke šteje odločba (soglasje) za dano, če ni pravočasnega odgovora uradnika.

Učinek: hitrejšo reševanje zadev v upravnih postopkih ter strokovno in poslovno usmerjena javna uprava.

29. Enostavno vodenje razpisov. Zmanjšati oz. odpraviti je treba nepotrebno administriranje (nerazumne zahteve glede popraviljanja in dopolnjevanja poročil) pri organih nadzora, ko gre za vodenje in predvsem poročanje v zvezi z javnimi razpisi.

Učinek: zmanjšanje administrativnih bremen in stroškov za podjetja, ki sodelujejo v projektih, financiranih s strani države.

30. Povrnitev stroškov pri javnih razpisih. V primeru razveljavitve razpisa zaradi krivde države je treba prijaviteljem povrniti stroške razpisa.

Učinek: povračilo stroškov podjetjem s strani države, če je slednja odgovorna za razveljavitev razpisa.

31. Državni najem storitev na trgu. Država naj podpre najemanje zunanjih storitev znanja in kreativnih industrij v javni upravi in uvedbo transparentnih postopkov, ki ne bodo omogočali prednosti nizkocenovnim (dampinškim), kvalitetno neustreznim ponudnikom.

Učinek: racionalnejše in kakovostnejše storitve, kot če jih izvaja javna uprava sama, in hkrati podpora razvoju kakovostnih malih podjetij v teh dejavnostih.

32. Skupni račun. Uvedba skupnega računa za avtorske kolektivne organizacije.

Učinek: povečanje preglednosti in poenostavitev administracije.

3. NOV RAZVOJNI ZAGON

Izobraževanje za podjetništvo

33. Podjetništvo v izobraževalni sistem. V kurikulum šol od osnovne do fakultete naj se v skladu s priporočili Evropske komisije vpeljejo podjetniške vsebine, podjetniška etika, tudi menedžment kakovosti in procesov s praktičnim usposabljanjem, vsaj od srednje šole naprej obvezno. Več kariernih usmeritev od osnovne šole naprej.

Učinek: spodbujanje podjetniškega duha mladih generacij bo zmanjšalo strukturno brezposelnost med mladimi in povečalo konkurenčnost slovenskega gospodarstva v prihodnosti.

34. Vključevanje malega gospodarstva. Uvede naj se obvezno vključevanje malih podjetij v strokovne in programske organe institucij:

- kjer pripravljajo strateške in izvedbene akte, ki vplivajo na poslovanje malega gospodarstva,
- kjer izobražujejo, usposablajo v rednih programih s ciljem zagotoviti večjo ustreznost študijskih programov in boljšo usposobljenost diplomantov.

Učinek: bolj strokovno in smiselno pripravljene akte, gospodarski ukrepi in bolje usposobljeni diplomanti ob zaključku izobraževalnega procesa v skladu s potrebami malega gospodarstva.

35. Ustrezni strokovni kadri. Država naj sprejme akcijski načrt izobraževanja za malo gospodarstvo, in sicer skupaj z malim gospodarstvom, ter zagotovi podporo za izvedbo tega načrta. Potrebno je kakovostno izobraziti kadre:

- z boljšim sistemom izobraževanja deficitarnih poklicev in poklicev prihodnosti,
- s subvencioniranjem usposabljanja za vodenje družinskih podjetij,
- z nižjo davčno stopnjo DDV za strokovne vsebine, ki so nadgradnja programov primarne in sekundarne ravni izobraževalnega sistema (osnovna in srednja šola).

Učinek: dvojni: kakovostno izobraževanje za malo gospodarstvo ter cenovno ugodna ter kakovostna ponudba storitev izobraževanja in usposabljanja, ki jih javno šolstvo ne pokriva več.

Razvojna zaposlitvena politika

36. Podjetniške skupine. Ukrep aktivne politike zaposlovanja za spodbujanje podjetništva in samozaposlovanja (subvencije za nove s. p.) je nujno prilagoditi tako, da bodo novi podjetniki motivirani za oblikovanje podjetniških skupin, ki bodo konkurenčnejše in uspešnejše.

Učinek: olajšan start-up; konkurenčnejši mladi podjetniki, motiviranost za povezovanje in za delo v ekipah, mrežah ...

37. Zaposlovanje mladih izobražencev. Okrepitev zaposlovanja mladih izobraženih kadrov z dodatnimi programi pripravnosti za diplomante, s katerimi bi usposobili mlade za praktično delo v podjetjih in zagotovili finančno podporo za to (pokrivanje stroška mentorstva malim in mikro podjetjem).

Učinek: konkurenčnejši mladi izobraženci s praktičnim znanjem, večji pritek svežega znanja v malo gospodarstvo; več zaposlovanja.

38. Zaposlovanje mladih raziskovalcev. Poleg subvencioniranja programa mladih raziskovalcev naj se oblikuje še program subvencioniranega zaposlovanja mladih diplomantov različnih strok v inovativnih mikro in malih podjetjih (menedžerji v malem gospodarstvu, strateško inoviranje, internacionalizacija itn.).

Učinek: boljše zaposljivost mladih raziskovalcev s praktičnim znanjem, večji pritek inovacijskega kadrovskega potenciala v malo gospodarstvo, več zaposlovanja.

Pospešitev tehnološkega razvoja

39. Tehnološki razvoj. Sredstva SPS za subvencije pri nakupu nove tehnološke opreme je treba še povečati.

Učinek: pospešen nujni tehnološki razvoj malega gospodarstva.

Konkretni učinki so neposredno odvisni od povečanja teh sredstev, zato oceno lahko podajo strokovne ustanove.

40. Višje olajšave. Področja, za katera se uveljavljajo investicijske olajšave, je treba razširiti in kot strošek upoštevati tudi investicijska vlaganja oziroma investiranja še v času nastanka, in ne le po pričetku dejanske uporabe.

Učinek: boljša tehnološka opremljenost je nujna za zagon gospodarstva.

Nov zagon podjetništva

41. Podpora pri projektih EU. Podpora malemu gospodarstvu pri pridobivanju projektov EU mora biti močnejša in vključevati:

- posredovanje ključnih in pravočasnih informacij o EU projektih,
- spodbujanje vključevanja v razvojne in raziskovalne projekte EU,
- EU projektni vavčer – sofinanciranje svetovanja pri razpisih EU in pri vključevanju v projektne konzorcije EU.

Učinek: hitrejša usposobitev malih in mikro podjetij za sodelovanje v projektih EU; več uspešnih projektov.

42. Različni tipi podjetništva. Pripraviti je treba strategije in akcijski načrt podpore za različne tipe podjetništva: študentsko, žensko, seniorsko, imigrantsko, podjetništvo za brezposelne itn.

Učinek: spodbujanje podjetniškega duha v različnih skupinah prebivalstva s specifičnim potencialom za izkoristek praznih tržnih niš;

Neposredni učinki: več delujočih podjetnikov, manj kandidatov za socialne podpore; boljša ponudba v različnih tržnih nišah.

Posredni učinki: aktiviranje potencialov skupin, ki pogosto ostajajo neizkoriščeni, marginalizirani.

Konkretno oceno učinkov lahko podajo strokovne ustanove.

43. Pospešitev komercializacije znanja in tehnologij. Prek ustanavljanja start-up podjetij s strani javnih raziskovalnih organizacij (JRO) in univerz velja pospešiti komercializacijo znanja in tehnologij. Podjetniki naj svoja podjetja gradijo na osnovi povezav z raziskovalno-razvojnimi dosežki in idejami, ki nastajajo v okviru inštitucij znanja ter drugih podjetij v start-up ekosistemu.

Učinek: v Sloveniji do leta 2020 vsako leto ustanoviti vsaj 30 inovativnih start-up podjetij, katerih poslovna ideja izhaja iz komercializacije znanja in/ali tehnologije iz javno raziskovalnih organizacij ali univerz.

44. Podjetniški pospeševalniki. Povezati je treba vsebinske programe podjetniških inkubatorjev in javnega denarja v t.i. podjetniške pospeševalnike, od aktivacije talentov do podpore globalni rasti start-up podjetij.

Učinek: cilj podjetniških pospeševalnikov je zagotoviti hiter razvoj start-up podjetij z velikim globalnim potencialom rasti v relativno kratkem času (običajno od tri do šest mesecev) ter jim za ta preboj zagotoviti intenziven mentorski program in zagonski kapital (t.i. "smart money").

45. Usklajena podpora podjetništvu. Nujno je zaježiti drobljenje sredstev in podvajanje programov podpore podjetništvu, ki so eni financirani z evropskimi sredstvi, drugi pa s slovenskimi javnimi sredstvi. Projekti oziroma programi podpornega okolja, ki prejmejo evropska sredstva, naj imajo prednost tudi pri nacionalni finančni podpori.

Učinek: racionalna poraba evropskih in slovenskih javnih sredstev in optimizacija kakovosti podjetniškega podpornega okolja.

46. Cenejša infrastruktura. Država naj spodbudi zagotovitev cenovno dostopne fizične infrastrukture za zagon domačega podjetništva in pritegnitev tujih neposrednih investicij (oddaja

državnih praznih prostorov po nižjih cenah za vsaj določeno obdobje ipd.).

Učinek: poslovna oživetev praznih prostorov, prilagoditev cen nepremičnin gospodarskim in tržnim razmeram v državi.

4. ODLOČNA PODPORA IZVOZU

Programi za internacionalizacijo

47. Go International MSP. Mikro in mala podjetja potrebujejo usposabljanje, seznanjanje s sodobnimi pogledi in praktičnimi pristopi za učinkovito vključitev na mednarodne trge (denimo v okviru programa Go International Slovenia) ob pomoči strokovnjakov za konkretna področja. Vključitev prenosa izkušenj in svetovanja MSP s strani že uveljavljenih podjetij na tujih trgih in podpora poslovnim modelom internacionalizacije na področju inovacij in tehnološkega razvoja.

Učinek: uspešnejši preboj malih in mikro podjetij na tuje trge. Povečanje izvoza za približno 100 milijonov evrov (skupaj s predlogom št. 49).

48. Poslovanje v sosesčini. Z akcijskim načrtom za sistematično promocijo slovenskega malega gospodarstva na sosednjih zamejskih trgih in njegovo izvedbo v čim krajšem času je mogoče hitro in učinkovito pomagati pri prvih nastopih onkraj meje.

Učinek: uspešnejši preboj malih in mikro podjetij na sosednje trge; povečanje v čezmejno podjetniške mreže. Povečanje izvoza za približno 20 milijonov evrov.

Storitvena podpora internacionalizaciji

49. Okrepitev podpore preboju na trge: mikro in malim podjetjem je treba pomagati s specifičnimi oblikami nastopa v tujini, vključno z informacijsko podporo, kontakti, organizacijo mrež in skupnim nastopom na tujih trgih.

Učinek: uspešnejši preboj malih in mikro podjetij na tuje trge. Povečanje izvoza za približno 100 milijonov evrov (skupaj s predlogom št. 47).

50. Diplomacija za malo gospodarstvo. S posebnim akcijskim načrtom in s pomočjo partnerjev (tudi GZS) naj država približa malemu gospodarstvu storitve slovenske gospodarske diplomacije in Evropske komisije.

Učinek: pospeševanje internacionalizacije v poslovanju MSP in zvišanje izvoza.

Poslovni nasvet pred vašimi vrati

Gospodarska zbornica Slovenije je članica slovenskega konzorcija evropske podjetniške mreže Enterprise Europe Network. To je mreža, ki jo je ustanovil Generalni direktorat za podjetništvo in industrijo Evropske komisije z namenom usklajene in celovite podpore majhnim in srednje velikim podjetjem. Razvejana je v več kot 40 državah EU in izven EU (ZDA, Zahodni Balkan in Turčija, Rusija, Kitajska); povezuje pa preko 500 institucij podpornega okolja za podjetništvo in tehnološki razvoj – www.een.si.

Prioritetni ukrepi iz Agende^{MG} 2014

10 ključnih (deloma) neuresničenih lanskih predlogov

1. **Go International MSP.** Zagotoviti je treba program za podporo izvozu malih podjetij: usposabljanje, seznanjanje malih in mikro podjetij s sodobnimi pogledi in praktičnimi pristopi za učinkovito vključitev na mednarodne trge.
2. **Uvedba MSP testa.** Uvesti je treba sistematično presojo učinkov na malo gospodarstvo pri sprejemu predpisov, tudi s pomočjo projekta Poslovni SOS in to bistveno hitreje kot predvideva MGRT. Pilotne teste je nujno uvesti takoj, redno testiranje predpisov pa najpozneje do 31.10.2014.
3. **Arbitražna.** Država naj sprejme zavezo o uporabi arbitraže in obvezne arbitražne klavzule v pogodbah pri javnih naročilih z mikro in malimi podjetji kot alternativni dolgotrajnemu reševanju sporov na sodišču.
4. **Boj proti sivi ekonomiji.** Zajezitev sive ekonomije naj poteka s kombinacijo pavšalne obdavčitve in uvedbe e-davčnih blagajn, načela »Vsak račun šteje« z nagradnim žrebanjem, doslednim izvajanjem zdravorazumske preventive s strani inšpekcijskih služb.
5. **Nova reforma trga dela.** Nujno je znižati stroške dela, in sicer v delu visokih davčnih in prispevnih obremenitev, še zlasti za visoko izobražene strokovnjake. Stroški dela ne smejo rasti hitreje od produktivnosti.
6. **Poenostavitev postopkov pri SID.** Skrajšanje postopkov priprave obrazcev za pridobitev sredstev za MSP pri SID banki.
7. **Kakovostni javni razpisi.** Opustitev javnega naročanja zgolj po načelu najnižje cene, ki zavira razvoj in povzroča nekvalitetno izvedbo del, je nujna. Uveljavitev javnega naročanja po načelu nove evropske direktive do konca leta 2014 tudi zaradi učinkovitejšega črpanja kohezijskih sredstev, k čemur nas poziva tudi Evropska komisija.
8. **Podpora pri projektih EU.** Podpora malemu gospodarstvu pri pridobivanju projektov EU naj vključuje:
 - spodbujanje posredovanja pravočasnih ključnih informacij o projektih,
 - spodbujanje vključevanja v razvojne in raziskovalne projekte EU,
 - EU projektni vavčer – sofinanciranje svetovanja pri razpisih EU in pri vključevanju v projektne konzorcije EU.
9. **Ustrezni strokovni kadri.** Država naj sprejme akcijski načrt izobraževanja za malo gospodarstvo, in sicer v sodelovanju z malim gospodarstvom:
 - z boljšim sistemom izobraževanja deficitarnih poklicev in poklicev prihodnosti,
 - s subvencioniranjem usposabljanja za vodenje družinskih podjetij,
 - z nižjo davčno stopnjo DDV za deficitarne strokovne vsebine, ki so nadgradnja programom primarne in sekundarne ravni izobraževalnega sistema ...
10. **Podjetniške skupine.** Ukrepi aktivne politike zaposlovanja za spodbujanje podjetništva in samozaposlovanja (subvencije za nove s. p.) velja prilagoditi tako, da bodo novi podjetniki motivirani za oblikovanje podjetniških skupin, ki bodo konkurenčnejše in uspešnejše kot posamezniki.

10 ključnih novih predlogov

1. **Podjetništvo v izobraževalni sistem.** V kurikulum šol od osnovne do fakultete naj se v skladu s priporočili Evropske komisije vpeljejo podjetniške vsebine, podjetniška etika, tudi menedžment kakovosti in procesov s praktičnim usposabljanjem, vsaj od srednje šole naprej obvezno. Več karijerne usmeritve od osnovne šole naprej.
2. **Reprogram davčnega dolga.** Malim podjetjem se ponudi možnost omilitve pogojev za obročno odplačevanje ali odlog: 36-50 mesecev z možnostjo odpisa obresti. Pogoji: če podjetnik še ni koristil reprograma za iste davčne obveznosti, če redno poplačuje obveznosti po določenem presečnem datumu, če nima blokiranih računov, če v obdobju nastanka dolga ni izplačeval dividend ali dobička.
3. **Transparentnost inšpekcijskih nadzorov.** Večjo transparentnost inšpekcijskih pregledov in nadzorov je mogoče doseči po vzoru Litve (objava vsebinskih informacij o pregledih na preprost način na spletu).
4. **Finančni »dvojček«.** Finančni dvojček naj se razširi s start-up podjetij na drugo malo gospodarstvo: podjetje, ki pridobi ugodna finančna sredstva v obliki kreditov, garancij itn., je poleg finančnih sredstev deležno tudi vsebinskega podpornega programa (s svetovalcem), ki je prilagojen posameznim ciljnim skupinam, obliki financiranja oziroma fazi razvoja podjetja.
5. **Več lastniškega kapitala.** Povečati je treba spodbude lastniških oblik financiranja neposredno s strani državnih institucij, kot je Slovenski podjetniški sklad ali SID banka oz. posredno preko npr. skladov tveganega kapitala.
6. **Mikro kreditne linije.** Več podjetjem je treba omogočiti dostop do obratnega kapitala prek shem Slovenskega podjetniškega sklada (SPS). Pri podjetjih še vedno obstaja kreditna vrzel, saj imajo predvsem malo gospodarstvo oz. posamezne skupine podjetij zelo omejen dostop do hitrega financiranja tekočih poslov. Okrepitev mikro kreditnih linij bi podjetjem omogočila dostop do finančnih virov za namene financiranja obratnih sredstev.
7. **Nižja obdavčitev dela.** Potrebna bi bila sorazmerno nižja obdavčitev dela v primeru višjih skupnih prilivov v javne blagajne od obdavčitve nepremičnin.
8. **Dvig praga za DDV.** Sistem pavšalne obdavčitve in zmanjšanje birokracije za s.p.-je in mikro podjetja se naj prenove (dvig zgornje meje prispevkov za vstop v sistem in dvig praga za DDV).
9. **Podjetniški pospeševalniki.** Povezati je treba vsebinske programe podjetniških inkubatorjev in javnega denarja v t.i. podjetniške pospeševalnike - od aktivacije talentov do podpore globalni rasti start-up podjetij.
10. **Povrnitev stroškov pri javnih razpisih.** V primeru razveljavitve razpisa zaradi krivde države je treba prijaviteljem povrniti stroške razpisa.

3 cilji Agende^{MG} 2014

Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) s prenovljeno Agendo^{MG} 2014 zasleduje tri ključne cilje, vse povezane z večjim zagonom podjetništva v prihodnjih letih:

- odpravo zaposlitvenega in finančnega krča v malem gospodarstvu,
- večji delež malega gospodarstva pri izvozu,
- učinkovitejše, debirokratizirane zakonodajne in upravne postopke.

Malo gospodarstvo je namreč hrbtenica sodobnih razvitih gospodarstev. V razmerah, ko se zaradi tehnološkega napredka v velikih podjetjih pogosto zmanjšuje število zaposlenih, bi moralo biti malo gospodarstvo pomemben generator novih delovnih mest.

Podatki o slovenskem malem gospodarstvu žal tega trenda ne potrjujejo. Nasprotno. Mala in mikro podjetja so lani v primerjavi z letom 2012 ustvarila več dodane vrednosti na zaposlenega in veliko več izvozila. Tista z več kot enim zaposlenim so bila tudi veliko bolj dobičkonosna. Toda zaradi negotovih poslovnih razmer v Sloveniji so se jim prihodki skrčili, zaposlovala so manj delavcev. Več so izvozili tudi samostojni podjetniki, toda lani jih je bilo kljub temu manj kot leta 2012, zaposlovali so tudi manj delavcev.

Raziskava Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2013 kaže na zaskrbljujoče stanje, saj upada zaznavanje poslovnih priložnosti: leta 2012 je poslovne priložnosti v okolju zaznala petina odraslega prebivalstva, leta 2013 pa samo še 16 odstotkov odraslih, kar Slovenijo med 67 analiziranimi državami na svetu uvršča na 62. mesto. Pada tudi delež visoko izobraženih podjetnikov med nastajajočimi in novimi. Slovenski podjetnik je v povprečju vse starejši in vse manj izobražen, kar lahko dolgoročno negativno vpliva na ključne makroekonomske kazalnike, kot so zaposlovanje, izvoz in ustvarjena dodana vrednosti.

GZS je lani opozorila, da so nujni hitri, prioritetni in učinkoviti ukrepi za spodbujanje malega gospodarstva. Rezultat? V slovenskem gospodarstvu nismo zadovoljni z vladnim uresničevanjem predlogov ukrepov iz Agende^{MG} 2013. Resda jih je Vlada RS od 34 kar 20 vključila v svoj Enotni program za dvig konkurenčnosti in boljše poslovno okolje, vendar so bili po naših informacijah v celoti uresničeni le trije predlogi, 13 pa je bilo uresničenih le deloma.

Slovenske vlade doslej žal niso namenile bolj ambiciozne in odločne podpore večji konkurenčnosti in boljšemu poslovnemu okolju za malo gospodarstvo. Predvsem pogrešamo sistematično uresničevanje prioritarnih ukrepov. Namesto tega vlade uresničujejo tiste ukrepe, ki niso prednostni in najpomembnejši za malo gospodarstvo.

Zato letos poleg Agende^{MG} 2014, prenovljenega nabora prednostnih ukrepov za malo gospodarstvo, pred novo Vlado RS posebej izpostavljamo 10 najpomembnejših predlogov iz lanske Agende^{MG}, ki jih zdajšnja Vlada RS ni (v celoti) uresničila, in 10 najpomembnejših novih predlogov.

Tudi tokrat smo oblikovali širok nabor predlagateljev, od strokovnih služb in panožnih združenj/zbornic GZS, prek naših članov (v GZS je kar 92 odstotkov članov iz vrst malih in mikro podjetij), pa do širšega nabora podjetnikov, obrtnikov in malih podjetij, ki niso člani GZS. Obenem smo o precejšnjem delu novih predlogov že razpravljali s predstavniki Vlade RS, aktivnimi nevladnimi podporniki malega gospodarstva in predstavniki državnih podpornih ustanov za malo gospodarstvo. To pomeni, da so številni predlogi že plod nabora in diskusije s širšimi javnostmi.

Političnim strankam in drugim volilnim listam predlagamo, da pred volitvami vnesejo predloge iz Agende^{MG} 2014 v svoje volilne programe kot prednostne, s ciljem višje gospodarske rasti in ustvarjanja novih delovnih mest.

Prihajajočo novo Vlado RS pa že zdaj pozivamo, da takoj po volitvah v sodelovanju z GZS v svoj akcijski načrt vključi ukrepe iz Agende^{MG} 2014 in jih tudi začne takoj uresničevati.

Poslovni nasvet pred vašimi vrati

Gospodarska zbornica Slovenije je članica slovenskega konzorcija evropske podjetniške mreže Enterprise Europe Network. To je mreža, ki jo je ustanovil Generalni direktorat za podjetništvo in industrijo Evropske komisije z namenom usklajene in celovite podpore majhnim in srednje velikim podjetjem. Razvejana je v več kot 40 državah EU in izven EU (ZDA, Zahodni Balkan in Turčija, Rusija, Kitajska ...); povezuje pa preko 500 institucij podpornega okolja za podjetništvo in tehnološki razvoj – www.een.si.